

УДК 631.16:658.152
JEL Classification G3, O16

Місюк М.В.¹

д.е.н., професор

декан економічного факультету

E-mail : misyuknikolai@gmail.com

Кацан А.М.^{1 2}

Здобувач¹

начальник відділення²

E-mail : vitatinn@meta.ua

²Хмельницька філія АТ «Укресімбанк»

¹Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

ІНВЕСТИВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація

У статті розкрито поняття, обґрунтовано пріоритетні завдання стимулювання інвестування, які тісно пов'язані з оцінкою сучасного стану і тенденціями функціонування інвестиційного ринку, наявністю інвестицій адекватних потребам ефективності використання, визначено умови інвестиційного забезпечення розвитку агропромислових підприємств.

В процесі проведених досліджень визначено, що вирішальним фактором у підвищенні прибутковості й рентабельності сільськогосподарських підприємств виступає не рівень концентрації капіталу та приросту інвестицій, а їх якісна структура, підвищення ефективності їх використання, спрямування коштів на впровадження інноваційної моделі розвитку, застосування новітніх технологій, техніки, прогресивних форм організації праці та системи менеджменту.

Враховуючи той факт, що сільське господарство є головним у продовольчій безпеці будь-якої країни, виникає необхідність реалізації відповідних вдосконалень інвестиційної діяльності. Це дозволить підвищити рівень продовольчої безпеки, продуктивності праці, ефективності, конкурентоспроможності, сприятиме економічному розвитку агропромислових підприємств та національної економіки.

***Ключові слова:** інвестиції ; пріоритети ; тенденції ; ринки ; агропромислові підприємства ; потреба ; розвиток ; ефективність.*

Вступ. Інвестиційне забезпечення економічного розвитку агропромислових підприємств є одним із важливих питань економічної науки. Проте слід відмітити низку чинників які вносять свої корективи і надають індивідуальності інвестиційним процесам, а саме хитка суспільно-політична ситуація, військовий конфлікт, зміни в правовій та фінансовій системі останніми роками негативно вплинули на залучення інвестицій. Крім того, відсутність регулювання на державному законодавчому рівні страхування інвестицій та сприятливого інвестиційного клімату стримують розвиток інвестиційної діяльності.

Виникає необхідність реалізації відповідних вдосконалень на всіх рівнях інвестиційної діяльності, враховуючи наявну обмеженість власних фінансових ресурсів, прямі і портфельні інвестиції як форми залученого капіталу є одним із додаткових джерел фінансування, яке дає можливість не тільки покривати тимчасові розриви вітчизняного виробника у фінансах, але й стимулює довготерміновий розвиток підприємства.

Пріоритетним завданням залишається стимулювання інвестиційної діяльності, яке тісно пов'язане з оцінкою стану та тенденціями розвитку інвестиційного ринку. Встановлено, що саме від наявності інвестицій, їх адекватності потребі та ефективності використання залежить розвиток агропромислових підприємств та продуктивність аграрного сектора.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Детальним вивченням усіх аспектів інвестування та їх впливу на економічний розвиток підприємств приділяють увагу зарубіжні та вітчизняні вчені Ф. Кене, Т. Ман, Д. Рікардо, А. Сміт, Дж. Стигер, М. Портер, Й. Шумпетер, П. Самуельсон, І.М. Крупка, А.А. Пересада, В. М. Алексійчук, Н. Г. Виговська, І. І. Вініченко, О. Є. Гудзьта, Хвесик М. А. [5], Кісіль М. І. [6], Кожем'якіна М. Ю. [7], Могилова М.М.[8], Збарська А.В., Алексєєва Ю.Ю. [9], Харченко В.В., Харченко Г.А. [10], Коденська М.Ю. [12], Лупенко Ю. О., Стецюк П. А., Войтюк А. В. [14], Пархомець М. К. [15] та інші. Надбання цих вчених стали базою для подальшого вивчення поняття інвестування розвитку підприємств, та мають застосування у різних галузях економіки.

Враховуючи велику кількість наукових досліджень, присвячених проблемам інвестування, питання збільшення обсягів, підвищення привабливості, ефективності, поліпшення інвестиційного клімату з точки зору національних економічних інтересів не втратили актуальності й сьогодні. У зв'язку із цим, потребують уточнень й подальшого вивчення питання визначення пріоритетних напрямів залучення інвестування розвитку агропромислових підприємств України.

Методологія дослідження. Дослідження проведено на основі використання серії методів, що дозволяє систематизувати, уніфікувати та визначити обсяги, пріоритети та джерела інвестування подальшого економічного розвитку агропромислових підприємств. До них відносяться методи: теоретичного узагальнення та виділення пріоритетних сфер залучення інвестицій, порівняння напрямів інвестування агропромислових підприємств, аналізу динаміки капітальних інвестицій за видами активів й синтезу обсягів інвестування, абстрагування та конкретизації інвестиційної привабливості, статистичні для визначення закономірностей розвитку, взаємозв'язків сталості капітальних інвестицій, автономії розподілу залучених коштів в активах та рівня ефективності виробництва продукції сільського господарства.

Мета узагальнення наукових підходів та обґрунтування пропозицій забезпечення пріоритетів, рівномірності надходження і використання інвестиційних ресурсів; стабілізації інвестиційно-привабливого іміджу інвестування розвитку агропромислових підприємств.

Результати. В умовах посилення глобалізації міждержавна конкурентна боротьба загострюється, набуваючи нових форм. Практика світового розвитку свідчить, що ефективна інвестиційна діяльність, здійснювана на принципах самоокупності і рентабельності, слугує основним важелем підйому, як національної економіки загалом, так і добробуту окремого підприємства та його власників. Економіка України на даному етапі переживає не найкращі часи, що пов'язано перш за все з політичними, військовими, демографічними подіями, постійними процесами перерозподілу сфер впливу, законодавчими змінами, прямого та не прямого втручання в економічні процеси з боку інших держав та міжнародних організацій.

Інвестиції являють собою найважливішу економічну категорію розширеного відтворення, що відіграє ключову роль у реалізації структурних зрушень в економіці і формуванні народногосподарських пропорцій адекватних ринковим формам господарювання. Визначення сутності інвестицій в економіці має свою специфіку в різних країнах, що зумовлено рівнем розвитку, соціально-культурними особливостями

тощо. Так, в західних країнах під інвестиціями часто розуміють придбання цінних паперів (акцій, облигацій), в той час, як в Україні вони ототожнюються із терміном «капітальні вкладення».

В Україні, згідно чинного законодавства, інвестиціями є усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект [1].

За економічною енциклопедією, інвестиції – це довгострокове вкладення капіталу в промисловість, сільське господарство, транспорт та інші галузі народного господарства [2].

Згідно положення національного (стандарту) бухгалтерського обліку інвестиційна діяльність – це діяльність, що пов'язана з придбанням і реалізацією необоротних активів, а також із здійсненням фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів. Еквівалентами грошових коштів (грошей) визнаються короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються в певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості [3].

Розвиток підприємств забезпечують капітальні інвестиції направлені на відтворення основних засобів, розширення, реконструкцію і модернізацію споруд, здійснення технічного прогресу у всіх галузях господарства, спорудження житла, шкіл, лікарень та інших об'єктів соціально-культурного призначення, проектні роботи. Тобто, капітальні інвестиції – це переважно кошти, що спрямовуються на збільшення основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а також на їх реконструкцію і модернізацію які призводять до збільшення первісно очікуваних майбутніх економічних вигод. Кінцевою метою капітальних інвестицій є розширене суспільне виробництво.

До інвестицій у матеріальні активи підприємств входять житлові та нежитлові будівлі, інженерні споруди, машини, обладнання та інвентар, транспортні засоби, землю, довгострокові біологічні активи тваринництва та рослинництва, інші матеріальні активи. У нематеріальні активи направляють інвестиції на придбання або створення власними силами прав користування природними ресурсами та майном, програмного забезпечення та баз даних, прав на комерційні позначення, на об'єкти промислової власності, авторських і суміжних прав, патентів, ліцензій, концесій тощо.

За статистичними даними найбільша частка припадає на капітальні інвестиції які обліковуються по підприємствах – юридичних особах за їх основним видом економічної діяльності та територією місцезнаходження (юридичною адресою). Динаміку обсягів капітальних інвестицій в Україні за видами активів розглянемо на основі даних табл.1.

Таблиця 1. Капітальні інвестиції в Україні за видами активів, млрд. грн.

Види активів	Роки								Відношення 2017р. до 2010р., разів
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Усього	180,57	241,28	273,25	249,87	219,42	273,12	359,22	448,46	2,5
інвестиції у матеріальні активи	173,66	231,91	264,85	239,39	212,03	254,73	347,39	432,04	2,5
житлові будівлі	25,75	26,58	34,26	36,13	33,18	45,61	44,86	53,37	2,1
нежитлові будівлі	37,15	49,11	54,77	45,25	40,86	43,33	59,40	65,6	1,8
інженерні споруди	39,06	57,93	61,38	51,84	46,60	50,95	67,52	78,56	2,0
машини, обладнання	54,06	71,77	77,01	79,03	68,95	84,42	123,13	154,72	2,9
транспортні засоби	11,02	17,01	27,01	16,25	13,83	19,65	36,68	60,12	5,5

Продовження табл. 1

земля	1,18	2,27	1,75	1,02	1,00	1,44	1,92	1,99	1,7
біологічні активи	1,80	2,89	1,78	2,36	2,03	2,76	3,16	3,73	2,1
інші матеріальні активи	3,63	4,33	6,88	7,51	5,59	6,56	10,71	13,93	3,8
інвестиції у нематеріальні активи	6,91	9,38	8,40	10,48	7,38	18,38	11,82	16,42	2,4
з них: комерційні та авторські права	3,04	4,10	3,66	5,63	2,97	12,46	4,18	5,72	1,9
програмне забезпечення та бази даних	2,80	3,25	3,41	3,48	3,21	4,91	6,31	8,20	2,9

*Джерело: розраховано автором на основі [4]

Аналізуючи динаміку змін обсягів капітальних інвестицій в Україні за період 2010-2017 р.р. варто відзначити приріст у 2,5 рази, або на 267,89 млрд. грн. При цьому визначаємо, що основний потік інвестицій був направлений на капіталомісткі види активів, такі як нарощення матеріальної бази, зокрема в транспортні засоби у 5,5, машини та обладнання – 2,9 та інші матеріальні активи – 3,8 рази. Однак при врахуванні змін валютних курсів з 8 грн. у 2010 р. до 28 грн. у 2017 р. обсяг інвестування зменшився з 22,5 млрд. дол. США до 16 млрд. дол. США, тобто на 29 %. Загальний обсяг інвестицій в матеріальні активи у 2017 році складає 432,04 млрд. грн., значна частка яких направлена на транспортні засоби, більшість з яких іноземного виробництва, тобто не в національну економіку.

Майже на рівні з матеріальними активами по приросту обсягів вкладень в національній валюті йшли інвестиції в нематеріальні активи, де ріст у 2017 році в порівнянні з 2010 роком склав 2,4 рази. Найвищу динаміку за цим напрямком показало програмне забезпечення та бази даних. За аналізований період вартість інвестованих ресурсів склала 8,2 млрд. грн., що у 2,9 рази вище. При цьому варто відзначити, що у натуральному вимірі обсяги інвестицій у нематеріальні активи є суттєво нижчі значень показників матеріальних активів (обсяг інвестицій в нематеріальні активи склали у 2017 році лише 16,42 млрд. грн.). До найменш привабливих активів (хоча і з позитивною динамікою росту), то в силу певних обставин ними виявились такі, як земля, нерухомість нежитлового призначення, а також комерційні та авторські права (відповідно 1,7х, 1,8х та 1,9 рази), що є наслідком відсутності ринку земель сільськогосподарського призначення та недостатньо облаштованої соціальної інфраструктури.

Слід зауважити, що на даний час в сільському господарстві працюють майже 45 000 підприємств. З них близько 2500 – великих і середніх. Та поки рослинництво нарощує обсяги, вітчизняне м'ясо-молочне виробництво у періоді стагнації. В наслідок цього, провідні компанії АПК займаються виробництвом рослинної продукції, частка якої в загальному обсязі складає близько 69%. Діяльність лідируючих підприємств приносить їм щорічно близько 8 млрд. дол. Проведемо аналіз розмірів капітальних інвестицій агропромислових підприємств за їх розмірами на основі даних табл. 2.

Результати проведеного аналізу вказують на те, що великі і середні інвестували в нематеріальні активи. Серед нематеріальних активів домінувало придбання програмного забезпечення у малих і мікропідприємствах, а концесії, патенти, ліцензії, торговельні марки і аналогічні права використовували мікро та великі підприємства. В матеріальні активи найбільше інвестували мікропідприємства, а саме в існуючі будівлі та споруди, безпосередньо для вирішення земельних питань, у машини та обладнання. Малі інвестували вирішення земельних питань, у машини та обладнання. Середні підприємства інвестували в існуючі будівлі та споруди. Великі підприємства направляли

кошти у будівництво та перебудову будівель.

Таблиця 2. Капітальні інвестиції підприємств сільського, лісового та рибного господарства за їх розмірами, млн грн

Роки	Капітальні інвестиції у матеріальні активи				З них			
	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них мікропідприємства	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них мікропідприємства
2010	577,2	7906,5	1974,1	368,8	0,0	39,7	2,2	0,3
2011	1101,9	11079,7	4240,6	1066,2	0,0	28,3	7,4	1,1
2012	2874,2	11075,0	5191,1	1332,5	18,7	9,7	19,0	6,0
2013	2236,7	10937,7	5403,6	1284,3	1,8	9,3	8,7	1,4
2014	1681,7	10980,1	5845,1	1531,4	64,0	16,5	8,2	2,7
2015	3764,9	15012,4	10842,2	2567,4	20,3	13,4	18,7	3,2
2016	2637,6	25434,0	21976,6	6022,5	12,7	38,3	45,0	26,0
2017	4258,7	32110,3	27106,9	6400,6	29,1	74,8	49,3	15,7
Відношення 2010р. до 2017р.,%	7,4	4,1	13,7	17,4	-	1,9	22,4	52,3
Роки	З них				З них			
	в існуючі будівлі та споруди				у будівництво та перебудову будівель			
2010	5,2	303,4	95,3	31,4	260,3	1808,3	298,1	66,2
2011	46,4	382,2	114,7	25,3	252,7	2869,3	577,1	110,7
2012	34,1	236,4	130,7	26,4	926,9	3087,1	873,3	225,8
2013	41,2	225,4	85,1	21,2	564,3	2738,3	697,5	128,8
2014	40,9	181,7	118,1	30,0	502,8	2799,8	832,5	137,9
2015	55,3	218,7	713,2	31,3	1105,3	3537,9	1120,4	206,5
2016	9,6	387,7	177,0	46,2	436,4	5514,7	1708,0	271,5
2017	11,0	208,7	182,6	28,1	1312,3	6217,0	2363,9	310,2
Відношення 2010р. до 2017р.,%	2,1	68,8	1,9	89,5	5,0	3,4	7,9	4,7
Роки	З них				Капітальні інвестиції у нематеріальні активи			
	у машини та обладнання							
2010	256,3	4510,0	1423,4	222,3	1,5	33,4	25,0	0,4
2011	687,1	6572,7	3349,8	871,5	143,6	75,8	4,4	1,7
2012	1728,0	6173,8	3899,3	992,3	8,3	47,7	9,5	3,6
2013	939,9	6485,3	4337,3	1086,7	5,6	322,2	13,4	1,6
2014	763,2	6477,4	4671,5	1315,8	30,1	40,4	5,0	0,9
2015	1576,4	9619,0	8685,0	2275,6	33,3	129,3	16,4	2,3
2016	1113,3	17427,3	19683,9	5618,2	58,8	196,0	16,6	1,9
2017	1815,0	23390,7	23728,8	5928,1	84,6	391,1	132,5	21,6
Відношення 2010р. до 2017р.,%	7,1	5,2	16,7	26,7	56,4	11,7	5,3	54

*Джерело: розраховано автором на основі [4]

Таблиця 3. Рівень рентабельності діяльності підприємств за їх розмірами, %

	Роки	Рівень рентабельності (збитковості) всієї діяльності підприємств у тому числі підприємства за їх розмірами				
		усього	у тому числі підприємства за їх розмірами			з них мікропідприємства
			великі	середні	малі	
Усього	2010	0,5	0,2	2,3	-5,7	-13,9
	2011	1,8	3,3	1,2	-2,5	-8,0
	2012	1,0	0,9	2,2	-3,3	-10,2
	2013	-0,7	0,6	-0,1	-6,2	-16,1
	2014	-14,2	-11,1	-12,5	-26,5	-40,2
	2015	-7,3	-7,0	-5,0	-13,6	-20,4
	2016	0,6	2,4	0,7	-3,6	-11,7
	2017	3,0	5,2	3,1	-2,0	-8,0
Сільське, лісове та рибне господарство	2010	16,3	22,0	16,8	11,2	2,2
	2011	18,0	25,2	15,5	21,8	19,4
	2012	15,6	24,6	13,1	16,7	13,6
	2013	8,0	15,3	6,3	8,1	7,0
	2014	8,9	14,9	6,9	9,8	6,6
	2015	29,5	45,4	23,4	32,4	30,9
	2016	24,7	24,7	21,6	30,0	26,5
	2017	16,0	20,5	15,4	15,6	7,7

*Джерело: розраховано автором на основі [4]

Як видно із даних табл. 3 проблема інвестиційного забезпечення розвитку є найбільш гострою в цілому на мікро- та малих підприємствах України, оскільки їх діяльність збиткова на протязі всього аналізованого періоду. Діяльність сільськогосподарських підприємств прибуткова, але найнижчий рівень рентабельності на мікропідприємствах. Низький рівень прибутковості стримує їх інвестиційну діяльність.

У сучасних умовах вирішальним фактором у підвищенні прибутковості й рентабельності сільськогосподарських підприємств виступає не рівень концентрації капіталу та приросту інвестицій, а їх якісна структура, підвищення ефективності їх використання, спрямування коштів на впровадження інноваційної моделі розвитку, застосування новітніх технологій, техніки, прогресивних форм організації праці та системи менеджменту.

Високі трансакційні витрати і монополізм посередників на ринках сільськогосподарської продукції та інвестиційних ресурсів не дозволяють формувати достатні власні джерела для розвитку матеріально-технічної бази сільського господарства й забезпечувати її розширене відтворення [5].

Долучаючись до наукової думки провідних фахівців варто зауважити, що низька інвестиційна привабливість окремих сегментів аграрної сфери в Україні зумовлена значними інституціональними розривами між задекларованими пріоритетами аграрної реформи й реальним станом економічних відносин, а також незавершеністю і половинчастим характером інституціональних перетворень [6; 14].

На розвиток аграрної сфери впливає не лише обсяг інвестицій, а й сталість інвестиційних процесів та їхні якісні характеристики. Зокрема, міцним взаємозв'язком характеризуються показники сталості капітальних інвестицій, автономії джерел фінансування та розподілу залучених коштів в активах між оборотними і основними засобами, з одного боку, та показники сталості виробництва продукції сільського господарства – з другого. Це свідчить про необхідність збільшення обсягів інвестицій в аграрну сферу, потребу стабілізації джерел та оптимізації структури капіталу, забезпечення ефективного розподілу вкладень на формування активів аграрних товаровиробників за їх розмірами.

На думку багатьох вчених основними причинами існування інвестиційної проблем в аграрному секторі є міжгалузеві диспропорції в економіці як наслідок диспаритету цін на ресурси та продукцію сільського господарства й відсутність компенсації скорочення державних інвестицій в аграрне виробництво дією інших ринкових механізмів [5-15].

Отже дані тенденції є цілком прийнятними, оскільки факт отримання прибутку дозволяє спрямовувати фінансові ресурси у капітальні інвестиції, а досягнення зазначеного результату значною мірою залежить від стійкості фінансового стану національних підприємств.

Одним із пріоритетних завдань розвитку сільськогосподарських підприємств виступає відновлення і відтворення основного капіталу, що зумовлює необхідність і доцільність удосконалення законодавчо-нормативних актів, фінансово-кредитного механізму, цінової політики тощо.

Нарощування капіталозабезпеченості аграрного виробництва відповідно до інноваційно-інвестиційної моделі розвитку галузі з урахуванням багатоукладності на селі є важливим стратегічним завданням.

Висновки і перспективи. Інвестиції є гарантією економічного розвитку будь-якої країни, регіону, області, підприємства. Головною складовою проведення на всіх рівнях господарювання є заходи, щодо формування привабливого інвестиційного клімату та активізації інвестиційних процесів.

Проаналізувавши сучасний стан аграрного сектору економіки України, можна виділити як позитивні так і негативні чинники, що впливають на нього. За умови глобалізації вітчизняної економіки розвиток України не можливий без достатнього фінансування капітальних інвестицій, найголовніше це модернізація виробництва, з метою отримання якісного, високотехнологічного та конкурентного товару зі збільшеною доданою вартістю, що дозволяє освоювати нові ринки, збільшувати частку експорту.

Для покращення розвитку інвестиційної діяльності підприємств необхідно: удосконалити нормативно-правову базу, щодо регулювання інвестиційної діяльності; забезпечувати рівність між надходженням та використанням інвестиційних ресурсів для всіх за розмірами підприємств; стабілізувати інвестиційно-привабливий імідж; співпрацювати державним органам влади та структурам бізнесу для планування інвестиційних проєктів. Вважаємо, що розвиток агропромислових підприємств можливий за рахунок перерозподілу ресурсів на користь інновацій, розгортання сучасних науково-технологічних систем, наукомістких галузей, впровадження прогресивних технологій.

Список використаних джерел

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1561-ХІІ. оновлення: 18.12.2017. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>. (дата звернення: 15.10.2018).
2. Экономическая энциклопедия : [4 т.] / Гл. ред. А. М. Румянцев. Москва : Энциклопедия, 1972. 559 с.
3. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>. (дата звернення: 20.10.2018)
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення: 15.10.2018)
5. Хвесик М. А. Стратегічні альтернативи інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку агропромислового комплексу України. *Економіка АПК*. 2011. № 7 С. 150-151
6. Кісіль М. І., Кожем'якіна М. Ю. Інвестиційне забезпечення розвитку сільського господарства. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2012. С. 76–80.

7. Могилова М.М. Основні засоби сільськогосподарських підприємств: стан, оцінка, відтворення: монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2016. 404 с.
8. Збарська А.В., Алексєва Ю.Ю. Матеріально-технічне забезпечення сільських домогосподарств. *Економіка АПК*. 2017. № 12. С. 52-57.
9. Харченко В.В., Харченко Г.А. Інноваційно-інвестиційне забезпечення формування ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств: монографія. Київ : Компрінт, 2015. 268 с.
10. Харченко В.В., Харченко Г.А. Інноваційно-інвестиційне забезпечення ефективної діяльності сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2016. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4888>.
11. Кісіль М. І. Теоретико-методологічні засади оцінок ефективності агробізнесу. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2015. 36 с.
12. Коденська М.Ю. Інвестиційні пріоритети в аграрно-промисловому виробництві. *Економіка АПК*, 2010. №5. С.49-53
13. Кожем'якіна М.М. Інвестиційне забезпечення як основа розвитку аграрної економіки України. *Економіка АПК*, 2009. № 12. С. 68 –73
14. Лупенко Ю.О., Стецюк П.А., Войтюк А. В. Вітчизняний та зарубіжний досвід земельно-іпотечного кредитування. Київ: ННЦ ІАЕ, 2015. 50 с.
15. Пархомець М. К. Активізація інвестиційної діяльності в АПК. *Інноваційна економіка* , 2012. №9[35]. С. 3-8.

Дата надходження статті до редакції: 16.10.2018
Рецензування: 17.11.2018 Прийняття в друк: 24.11.2018

Misiuk M.V.²

Dr. Sc.(Econ.)Professor
Department of Economics

E-mail : misyuknikolai@gmail.com

Katsan A.M.^{2,1}

Head of the Department

E-mail : vitaminn@meta.ua

Khmelnyskyi Branch of JSC "Ukreximbank"

PhD Student

State Agrarian and Engineering University in Podilya
Kamianets-Podilskyi, Ukraine

INVESTMENT OF AGRO-INDUSTRIAL ENTERPRISES DEVELOPMENT

Abstract

The article reveals the concept and justifies the priority tasks of stimulating investment, which are closely related to the assessment of the current state and trends of the functioning of the investment market, the availability of investments adequate to the needs of the effectiveness of use. The article defines the terms of investment support for the development of agro-industrial enterprises.

The research was conducted on the basis of a series of methods that allows to systematize, unify and determine the volumes, priorities and sources of investment for the further economic development of agro-industrial enterprises. It includes the following: theoretical generalization and allocation of priority investment areas, comparison of investing directions of agribusiness enterprises, analysis of the dynamics of capital investments by types of assets and the synthesis of investment volumes, abstraction and specification of investment attractiveness, statistical indicators for determining the patterns of development, relationships of capital investment sustainability, the autonomy of distribution of borrowed funds in assets and the level of efficiency of agricultural production.

In the course of the conducted research it was determined that the decisive factor in increasing the

return and profitability of agricultural enterprises is not the level of concentration of capital and investment growth, but their qualitative structure, their efficiency increase, use of funds for the introduction of an innovative model of development, application of the latest technologies, techniques, progressive forms of labor organization and management system.

Taking into account that fact that agriculture is central to the food security of any country, the necessity to implement appropriate improvements in investment activity arises. This will increase the level of food security, productivity, efficiency, competitiveness, promote the economic development of agro-industrial enterprises and the national economy.

Keywords: investment; priorities; trends; markets; agro-industrial enterprises; necessity; development; efficiency.

References

1. Zakon Ukrainy «Pro investytsiinu diialnist». no. 1561-XII vid 18.09.1991. [The Law of Ukraine «About investment activity» no. 1561-XII. of September 18, 1991]. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
2. Rummyantsev, A.M. (ed.), (1972). *Ekonomycheskaia entsyklopedyia* : [4 t.] [Economic Encyclopedia. 4 t.]. Moskva : Entsyklopedyia.
3. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti»: Nakaz ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.2013 r. № 73. [Ministry of Finance of Ukraine (2013), Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On Approval of the National Accounting Standards (Standard) 1 «General Requirements for Financial Statements»» of February 07, 2013 no. 73]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>.
4. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Khvesyuk, M.A. (2011). Stratehichni alternatyvy investytsiinoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy [Strategic alternatives to investment support for innovative development of the agro-industrial complex of Ukraine]. *Ekonomika APK*, 7, 150-151.
6. Kisil, M.I., & Kozhemiakina, M.Yu. (2012). *Investytsiine zabezpechennia rozvytku silskoho hospodarstva* [Investment support for agricultural development]. Kyiv : NNTs IAE.
7. Mohylova, M.M. (2016). *Osnovni zasoby sil's'kohospodars'kykh pidpriemstvi: stan, otsinka, vidtvorennia: monohrafiia* [Fixed assets of agricultural enterprise: the state, estimation, recreation: monograph]. Kyiv : NNTs IAE.
8. Zbarska, A.V., & Aleksieieva, Yu.Iu. (2017). Materialno-tekhniche zabezpechennia sil's'kykh domohospodarstv [Logistic support of rural households]. *Ekonomika APK*, 12, 52-57.
9. Kharchenko, V.V., & Kharchenko, H.A. (2015). *Innovatsiino-investytsiine zabezpechennia formuvannia resursnoho potentsialu silskohospodars'kykh pidpriemstv: monohrafiia* [Innovative and investment support for the formation of resource potential of agricultural enterprises: a monograph]. Kyiv : Kompynt.
10. Kharchenko, V.V., & Kharchenko, H.A. (2016). Innovatsiino-investytsiine zabezpechennia efektyvnoi diialnosti silskohospodars'kykh pidpriemstv [Innovative and investment support of efficient activity of agricultural enterprises]. *Efektivna ekonomika*. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4888>
11. Kisil, M.I. (2015). *Teoretyko-metodolohichni zasady otsinok efektyvnosti ahrobiznesu* [Theoretical and methodological principles of agribusiness efficiency estimations]. Kyiv : NNTs IAE.
12. Kodenska, M.Iu. (2010). Investytsiini priorityty v aharno-promyslovomu vyrobnytstvi [Investment priorities in agro-industrial production]. *Ekonomika APK*, 5, 49-53.
13. Kozhemiakina, M.M. (2009). Investytsiine zabezpechennia yak osnova rozvytku ahrranoi ekonomiky Ukrainy [Investment provision as a basis for the development of the agrarian economy of Ukraine]. *Ekonomika APK*, 12, 68-73.
14. Lupenko, Yu.O., Stetsiuk, P.A., & Voitiuk, A.V. (2015). Vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid zemelno-ipotechnoho kredyuvannia [Domestic and foreign experience of land-mortgage lending]. Kyiv : NNTs IAE.
15. Parkhomets, M. K. (2012). Aktyvizatsiia investytsiinnoi diialnosti v APK [Activation of investment activity in agroindustrial complex]. *Innovatsiina ekonomika*, 9[35], 3-8.

Received: October 16, 2018

Revision: November 17, 2018 Accepted: November 24, 2018